

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

535

Vragen van het lid **Merkies** (SP) aan de minister van Economische Zaken over *berichten inzake de vijandige overname van KPN door América Móvil* (ingezonden 16 augustus 2013).

Antwoord van minister **Kamp** (Economische Zaken) (ontvangen 18 november 2013).

Vraag 1

Wat is uw reactie op de berichten «América Móvil doet vijandig bod op KPN»¹ en «Nu kan KPN zichzelf echt niet meer redden»²?

Antwoord 1

Het is aan bedrijven en aandeelhouders om te beslissen over overnames, niet aan de overheid. Een overname van KPN door América Móvil stuitte bij mij niet bij voorbaat op overwegende bezwaren. In de periode dat door betrokkenen onderhandeld werd, onderhield mij constructieve contacten met América Móvil om bindende afspraken te maken over een extra borging van publieke belangen.

Vraag 2

Bent u van mening dat diensten van publiek belang met betrekking tot kwaliteit, toegankelijkheid en leveringszekerheid voor Nederlanders beschermd moeten worden tegen een buitenlandse overname?

Antwoord 2

De beschikbaarheid van goede telecommunicatiediensten is van groot belang voor de Nederlandse samenleving. In Nederland wordt hierin voor zowel vaste als mobiele diensten voorzien door verschillende aanbieders. Het merendeel van die aanbieders is in buitenlandse handen. De kwaliteit, toegankelijkheid en leveringszekerheid worden primair geborgd door het bestaan van effectieve concurrentie. Het wettelijke systeem en het toezicht zijn er daarom op gericht optimale voorwaarden te scheppen voor concurrentie. Daarnaast zijn er regels ter bescherming van de gebruiker en met betrekking tot de continuïteit van de dienstverlening. Ook zijn er regels

¹ NRC Handelsblad «América Móvil doet vijandig bod op KPN», vrijdag 9 augustus 2013, <http://www.nrc.nl/nieuws/2013/08/09/america-movil-wil-kpn-overnemen/>

² NRC Handelsblad «Nu kan KPN zichzelf echt niet meer redden», vrijdag 9 augustus 2013

met betrekking tot de universele dienstverlening. Op grond hiervan kan de telefoondienst en een basale vorm van toegang tot internet door de minister van Economische Zaken worden opgedragen aan een marktpartij. Op dit moment is de universele dienst opgedragen aan KPN. Een eventuele overname van KPN brengt hierin geen verandering. KPN blijft verplicht de universele dienst te verzorgen.

Vraag 3

Deelt u de mening dat KPN diensten van publiek belang aanbiedt? Zo neen, kunt u dit toelichten? Is het zorgen voor de kwaliteit en toegankelijkheid van het vaste en mobiele telefoonnet in Nederland, waar ook het communicatienetwerk voor de Nederlandse hulp- en veiligheidsdiensten gebruik van maakt, volgens u een dienst van publiek belang?

Antwoord 3

Ja, KPN verzorgt op basis van overeenkomsten met de Nederlandse Staat diensten met een publiek belang aan Nederlandse hulp- en veiligheidsorganisaties. Het betreft diensten als C2000, de Nood Communicatie Voorziening (NCV) en het Netherlands Armed Forces Integrated Network (NAFIN). In overeenkomsten tussen de Staat en KPN zijn afspraken gemaakt met betrekking tot de kwaliteit en toegankelijkheid van de betreffende dienstverlening. De kwaliteit en toegankelijkheid van het vaste en mobiele telefoonnet worden geborgd door effectieve concurrentie, wet- en regelgeving en toezicht.

Vraag 4

Kunt u met zekerheid stellen dat met de verkoop van KPN, inclusief het vaste netwerk, aan een buitenlandse onderneming de belangen van de Nederlandse consument gewaarborgd blijven? Zo ja, kunt u dit toelichten?

Antwoord 4

Ja. De concurrentie op de telecommunicatiemarkt zorgt voor prikkels bij bedrijven om te investeren in (blijvend) kwalitatief goede diensten tegen concurrerende prijzen. Voor elke partij die KPN (of enig andere aanbieder van telecommunicatie op de Nederlandse markt) over zou nemen, gelden voorts onverkort de wettelijke en contractuele verplichtingen die op de overgenomen partij rusten.

Vraag 5

Acht u het aannemelijk dat met de verkoop van KPN aan een buitenlandse onderneming de buitenhuisdekking van C2000 van 95% gewaarborgd blijft? Zo ja, kunt u dit toelichten?

Antwoord 5

KPN levert voor het C2000 netwerk de vaste infrastructuur en heeft daarmee slechts beperkt invloed op de buitenhuisdekking. Zoals in het antwoord op de vorige vraag is aangegeven, berusten op een partij die KPN overneemt dezelfde contractuele verplichtingen als die nu voor KPN gelden. Een overname heeft daarmee geen effect op de bestaande buitenhuisdekking.

Vraag 6

Zijn er landen waar constructies en/of wetgeving zijn gemaakt om hun strategisch belangrijke bedrijven tegen een buitenlandse overname te beschermen? Zo ja, kunt u daar een overzicht van geven?

Antwoord 6

Ja, die landen zijn er. Hieronder wordt een (niet uitputtend) beeld geschetst. In een aantal landen heeft de overheid nog een aandelenbelang, veelal een minderheidsbelang. Dit zijn in Europa bijvoorbeeld de volgende landen:

	Bedrijf	Overheidsdeelname (afgerond)
België	Belgacom	54%
Duitsland	Deutsche Telekom	32%
Frankrijk	Orange/France Telecom	28%

	Bedrijf	Overheidsdeelname (afgerond)
Zweden	TeliaSonera	37% Zweedse overheid
Finland	TeliaSonera	13% Finse overheid
Oostenrijk	Telekom Austria	28%

Bron: government ownership of public telecommunication network operators 2010. CESifo / DICE 2012

In landen als het Verenigd Koninkrijk en Spanje heeft de overheid, net als in Nederland, geen enkel aandeel meer in de telecombedrijven.

Daarnaast kunnen sommige landen een eventuele overname tegenhouden door middel van een extra toets op een strategisch publiek belang. In 2009 zijn twee voorbeelden van een dergelijke toets nader beschreven en onderzocht, te weten het Duitse en het VK-model (TK 2009–2010, 31 350, nr. 8). Het Duitse model voorziet in de mogelijkheid om bij een aandelenbelang van meer dan 25% in een Duitse onderneming de verwerving te toetsen aan belangen van publieke orde en nationale veiligheid en deze eventueel te verbieden. Dit geldt dan alleen voor overnemende bedrijven uit niet EU landen.

Het model van het Verenigd Koninkrijk is een vorm van concentratiecontrole. De overheid kan in beperkte gevallen interveniëren bij overnames of fusies uit hoofde van overwegingen met betrekking tot het publieke belang, zoals nationale veiligheid.

Desgevraagd hebben medewerkers van de Franse overheid meegedeeld dat er in Frankrijk specifieke reguleringsmaatregelen bestaan wat betreft buitenlandse directe investeringen. Dergelijke investeringen die van invloed kunnen zijn op publieke belangen, publieke veiligheid en defensie behoeven autorisatie vooraf van de Franse minister van Financiën. De telecombedrijven (naast Orange ook enkele andere landelijke mobiele aanbieders) worden gezien als vitale infrastructuren en vallen dus onder de autorisatie.

Vraag 7

Bent u bereid aanbieders van diensten van publiek belang te beschermen tegen een overname door buitenlandse bedrijven of beleggingsmaatschappijen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u bereid met een wetsvoorstel te komen om dit te bewerkstelligen?

Antwoord 7

Buitenlandse ondernemingen mogen actief worden in Nederland en maken ook van die mogelijkheid gebruik. Ik ben van mening dat een open investeringsklimaat een belangrijke bijdrage levert aan de Nederlandse economie. Belangrijk in dit verband is wel dat alle aanbieders, ook de aanbieders die in buitenlandse handen zijn, zich aan bestaande wet- en regelgeving, contracten en anderszins gemaakte afspraken moeten houden. Daarnaast was het in het geval van América Móvil mogelijk aanvullende bindende afspraken te maken over een extra borging van publieke belangen.

Meer structureel gezien wil het kabinet bezien of in het kader van de effectieve borging van publieke belangen, in het bijzonder de nationale veiligheid, bestaande maatregelen effectiever kunnen worden toegepast en of aanvullende voorzieningen nodig zijn bij een overname. Ik heb dit in mijn brief van 12 september jl. (Kamerstuk II 24 095, nr. 356) ook aangegeven. Dit traject loopt nog. Ik zal u over de uitkomst daarvan begin 2014 informeren.